

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Polszczyzna historyczna – laboratorium komparatystyczne Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Polacy i Niemcy w Europie	Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -	Kod zajęć 03PNES.22P.02499.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej	Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia drugiego stopnia	Obligatoryjność Fakultatywny	
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Agnieszka Słoboda	
Prowadzący zajęcia	Agnieszka Słoboda, Marcin Kuźmicki, Agnieszka Piotrowska-Wojaczyk	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Uporządkowanie wiedzy o rozwoju słowiańskich języków literackich.
C2	Szczegółowe ukazanie cech języka polskiego różniących i utożsamiających go z innymi językami słowiańskimi z perspektywy genetycznej w zakresie fonetyki i leksyki.
C3	Ukazanie współczesnego języka polskiego jako efektu przemian, jakie zachodziły w jego strukturze w najwcześniejszych okresach jego istnienia na tle porównawczym.
C4	Wykształcenie umiejętności lingwistycznej interpretacji tekstów dawnych: polskich (z perspektywy diachronicznej) i staro-cerkiewno-słowiańskich.
C5	Kształtowanie świadomości językowej wspomagającej komunikację międzykulturową i międzyludzką.

Wymagania wstępne

Brak.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	referuje poglądy na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych języków słowiańskich, ich relacji do języka prasłowiańskiego rozumianego jako hipoteza naukowa oraz do języka staro-cerkiewno-słowiańskiego jako najdawniejszego słowiańskiego języka literackiego, dziś martwego	PNE_K2_W01, PNE_K2_W02, PNE_K2_W04, PNE_K2_W11	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
W2	wyjaśnia rolę wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości kształcie wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej	PNE_K2_W01, PNE_K2_W02, PNE_K2_W04	Egzamin pisemny
W3	omawia rolę i efekty wzajemnego oddziaływania na siebie języków słowiańskich w trakcie ich rozwoju historycznego ze szczególnym uwzględnieniem roli języka polskiego	PNE_K2_W01, PNE_K2_W04, PNE_K2_W11	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi czytać ze zrozumieniem i samodzielnie komentować prace teoretyczne z zakresu językoznawstwa (zwłaszcza diachronicznego) oraz prawidłowo posługiwać się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu językoznawstwa diachronicznego	PNE_K2_U02, PNE_K2_U03, PNE_K2_U10	Egzamin pisemny
U2	potrafi czynnie uczestniczyć w zespołowym rozwiązywaniu problemów z zakresu lingwistycznej interpretacji polskich i słowiańskich tekstów dawnych	PNE_K2_U02, PNE_K2_U03, PNE_K2_U04, PNE_K2_U07, PNE_K2_U10, PNE_K2_U11, PNE_K2_U12	Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	ma świadomość znaczenia wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości kształcie wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej	PNE_K2_K01, PNE_K2_K02, PNE_K2_K05	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Ogólna charakterystyka języka prasłowiańskiego	W1, W2, U1, U2, K1	Konwersatorium
2.	Ogólne warunki i przebieg postawiania literackich odmian języków słowiańskich	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Konwersatorium
3.	Rozwój alfabetów słowiańskich	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Konwersatorium
4.	Rozpad wspólnoty prasłowiańskiej (fonetyka, słownictwo)	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Konwersatorium
5.	Wpływ polszczyzny na inne języki słowiańskie	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	<p>Warunki zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie prezentacji multimedialnej na zadany temat - zdanie kolokwium ustnego i egzaminu pisemnego - z treści nimi objętych. <p>Kryteria oceniania:</p> <p>bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra znajomość poglądów na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych słowiańskich języków literackich, miejsca polszczyzny wśród innych języków słowiańskich, wysoka świadomość roli wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej, bardzo dobra sprawność prezentowania węzłowych problemów dotyczących historycznego rozwoju języka polskiego z perspektywy porównawczej (słowiańskiej)</p> <p>dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami zwłaszcza w zakresie wymagających samodzielności: prezentowania węzłowych problemów dotyczących historycznego rozwoju języka polskiego z perspektywy porównawczej (słowiańskiej)</p> <p>dobry (db; 4,0): dobra znajomość poglądów na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych słowiańskich języków literackich, miejsca polszczyzny wśród innych języków słowiańskich, wysoka świadomość roli wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej, dobra sprawność prezentowania węzłowych problemów dotyczących historycznego rozwoju języka polskiego z perspektywy porównawczej (słowiańskiej), wykazująca jednak szerszy niż wyżej zakres niedociągnięć</p> <p>dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca znajomość poglądów na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych słowiańskich języków literackich, miejsca polszczyzny wśród innych języków słowiańskich, zadowalająca świadomość roli wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej, sprawność prezentowania węzłowych problemów dotyczących historycznego rozwoju języka polskiego z perspektywy porównawczej (słowiańskiej) wyróżniająca się stosunkowo dużym stopniem niesamodzielności</p> <p>dostateczny (dst; 3,0): ogólna znajomość poglądów na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych słowiańskich języków literackich, miejsca polszczyzny wśród innych języków słowiańskich, ogólna świadomość roli wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej, sprawność prezentowania węzłowych problemów dotyczących historycznego rozwoju języka polskiego z perspektywy porównawczej (słowiańskiej) wyróżniająca się bardzo dużym stopniem niesamodzielności</p> <p>niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca znajomość poglądów na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych słowiańskich języków literackich, miejsca polszczyzny wśród innych języków słowiańskich, niewielka świadomość roli wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej, niezadowalająca sprawność prezentowania węzłowych problemów dotyczących historycznego rozwoju języka polskiego z perspektywy porównawczej (słowiańskiej)</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. L. Moszyński, Wstęp do filologii słowiańskiej, Warszawa 2006.
2. H. Dalewska-Greń, Języki słowiańskie, Warszawa 1997.
3. E. M. Siatkowska, Szkice z dziejów literackich języków słowiańskich, Warszawa 2004.
4. Słowiańskie języki literackie. Rys historyczny, pod red. B. Oczkovej, E. Szczepańskiej, T. Kwoki, Kraków 2011.
5. Z. Stieber, Świat językowy Słowian, Warszawa 1974.
6. Cz. Bartula, Podstawowe wiadomości z gramatyki staro-cerkiewno-słowiańskiej na tle porównawczym, Warszawa 1981.
7. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach z uwzględnieniem zaplanowanego dla przedmiotu nakładu czasu pracy przewidzianej na czytanie. Ostateczny kształt listy lektur określa wykładowca na początku zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	20
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	20
Przygotowanie do egzaminu	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 105
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PNE_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i ustawicznego jej doskonalenia, a także uznania znaczenia wiedzy dla rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych;
PNE_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny odbieranych treści, zestawiania i waloryzowania źródeł informacji, krytycznego uczestnictwa w procesach komunikacji społecznej;
PNE_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania odpowiedzialnych działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy, krzewienia kultury języka i kultury czytelniczey;
PNE_K2_U02	Absolwent/ka potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie polonistyki lub filologii germańskiej lub historii, w języku polskim i obcym, wykazując się przy tym wysoką kulturą języka i umiejętnością upowszechniania wiedzy o humanistyce, wytworach i instytucjach kultury rodzimej;
PNE_K2_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się, również na gruncie zawodowym, językiem rodzimym (polskim lub niemieckim) z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, a także językiem obcym (niemieckim lub polskim) na poziomie C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
PNE_K2_U04	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informację przy użyciu różnych źródeł i sposobów, a także formułować i uzasadniać na tej podstawie własne sądy oraz artykułować je za pośrednictwem różnych mediów;
PNE_K2_U07	Absolwent/ka potrafi pracować w zespole oraz kierować pracą zespołu, także multidyscyplinarnego i/lub multikulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem zespołów łączących studentów z Polski i Niemiec;
PNE_K2_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie lub zespołowo skonstruować w języku polskim lub w języku niemieckim poprawną pod względem formalnym i oryginalną merytorycznie pracę pisemną oraz przygotować i zaprezentować wystąpienie ustne i/lub multimedialne dotyczące literatury, języka, historii, a także innych obszarów komunikacji kulturowej i interpersonalnej, z wykorzystaniem najnowszych ujęć teoretycznych i różnych źródeł, w miarę potrzeby zawierające krytyczny osąd koncepcji zastanych i/lub przedstawiające autonomiczne propozycje nowych ujęć;
PNE_K2_U11	Absolwent/ka potrafi inicjować i prowadzić dyskusję, argumentować z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, proponować argumenty polemiczne i/lub wskazywać autonomiczne propozycje nowych ujęć, które mogą mieć zastosowanie pragmatyczne w konkretnych sytuacjach zawodowych;
PNE_K2_U12	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, oceniać i twórczo spożytkować ekspresywne, estetyczne i pragmatyczne możliwości języka polskiego oraz języka niemieckiego;
PNE_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania, procedury poznawcze i metodologie badań nad językiem polskim i niemieckim lub literaturą polską i niemiecką oraz ich kontekstami lub historią Polski i Niemiec;
PNE_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną terminologię z zakresu badań nad językiem lub literaturą lub z zakresu badań historycznych;
PNE_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób fakty i zjawiska z zakresu historii języka polskiego lub języka niemieckiego;
PNE_K2_W11	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienia komparatystyki językowej lub literackiej lub kulturowej, rozumie procesy wymiany kulturowej i ich znaczenie dla współczesnych procesów integracyjnych, oraz dylematy współczesnej cywilizacji;